

HOMOLOGACIÓ DE RARESES ORNITOLÒGIQUES A MALLORCA I FORMENTERA. INFORME DE 1997

Carles LÓPEZ-JURADO, coordinador del
Comitè de Rareses Ornitològiques a Mallorca i Formentera del GOB

RESUM.- Setè informe anual que presenta el Comitè de Rareses Ornitològiques a Mallorca i Formentera. S'han presentat 32 registres, corresponents a 24 espècies, dels que s'homologuen 26 registres (el 81%). N'excel·leixen les primeres observacions a Mallorca homologades de l'oca del camp *Anser fabalis*, ànnera d'ulls grocs *Bucephala clangula*, rasclotó *Porzana parva*, gavina de cames roses *Larus argentatus*, llambritja bengalí *Sterna bengalensis*, pinsà borroner *Pyrhula pyrrhula* i hortolà negre *Emberiza cia*. També s'hi inclouen, deu observacions a Balears homologades pel Comitè de Rareses de la *Sociedad Española de Ornitología*, en destaquen sis registres homologats per primera vegada per a Balears, el corriol rogenç *Tryngites subruficollis*, camagroga gros *Tringa melanoleuca*, escurafascons de Wilson *Phalaropus tricolor*, coablanca rossa subespècie occidental *Oenanthe hispanica melanoleuca*, ull de bou reietó *Phylloscopus proregulus* i hortolà caranegra *Emberiza aureola*. La resta d'observacions són el corriol pectoral *Calidris melanotos*, la titina de Richard *Anthus richardi*, l'ull de bou de dues retxes *Phylloscopus inornatus* i el pinsà carminat *Carpodacus erythrinus*.

SUMMARY.- *Homologation of bird rarities in Mallorca and Formentera. Report 1997.* Seventh annual report by the Rarities Committee on Mallorca and Formentera. The number of records received has been 32 corresponding to 24 species, of which 26 have been homologated, representing 81%. The report records for the first time Bean Goose *Anser fabalis*, Goldeneye *Bucephala clangula*, Little Crane *Porzana parva*, Herring Gull *Larus argentatus*, Lesser Crested Tern *Sterna bengalensis*, Bullfinch *Pyrhula pyrrhula*, and Rock Bunting *Emberiza cia*. Also there are included ten records of the Balearic Islands homologated by the Rarities Committee of the Spanish Ornithological Society (SEO), of which six have been homologated for the first time in the Balearic Islands, Greater Yellowlegs *Tringa melanoleuca*, Wilson's Phalarope *Phalaropus tricolor*, Black-eared Wheatear *Oenanthe hispanica melanoleuca*, Pallas's Warbler *Phylloscopus proregulus* and Yellow-breasted Bunting *Emberiza aureola*. The rest of the records are Pectoral Sandpiper *Calidris melanotos*, Richard's Pipit *Anthus richardi*, Yellow-browed Warbler *Phylloscopus inornatus* and Scarlet Rosefinch *Carpodacus erythrinus*.

Aquest és el setè informe anual que presenta el Comitè de Rareses Ornitològiques a Mallorca i Formentera. S'han presentat 29 registres relatius a 1997, però se n'inclouen també tres de 1996, corresponents a 24 espècies. En total

s'han homologat 26 registres, que representen el 81%, lleugerament superior a la mitjana d'anys anteriors.

Enguany ha estat un període excel·lent quant a observacions per primera vegada homologades pel Comitè

(se n'han aconseguit 7): l'oca del camp *Anser fabalis*, ànnera d'ulls grocs *Bucephala clangula*, rascletó *Porzana parva*, gavina de cames roses *Larus argentatus*, llambritja bengalí *Sterna bengalensis*, pinsà borroner *Pyrrhula pyrrhula* i hortolà negre *Emberiza cia*.

També s'inclouen, a títol informatiu, deu observacions a Balears homologades pel *Comité de Rarezas* de la *Sociedad Española de Ornitología* (CRSEO), publicades en el seu darrer informe de 1995 (DE JUANA, 1997), en què destaquen sis registres homologats per primera vegada per a Balears, el corriol rogenç *Tryngites subruficollis*, camargroga gros *Tringa melanoleuca*, escuraflascó de Wilson *Phalaropus tricolor*, coablanca rossa subespècie occidental *Oenanthe hispanica melanoleuca*, ull de bou reietó *Phylloscopus proregulus* i hortolà caranegra *Emberiza aureola*. La resta d'observacions són el corriol pectoral *Calidris melanotos*, titina de Richard *Anthus richardi*, ull de bou de dues retxes *Phylloscopus inornatus* i pinsà carminat *Carpodacus erythrinus*.

En l'avaluació dels registres del present informe han intervingut, Jesus R. Jurado, Xisco Lillo, Miquel McMinn, Josep Sunyer i, com a suplent Joan Carles Montaner. Com en anys anteriors, de coordinador ha actuat, Carles López-Jurado. Gràcies a tots ells i a tots els observadors que han volgut comunicar les seves dades.

Els registres no homologats tan sols són considerats insuficientment documentats pel Comitè, aquest es manifesta disposat a revisar-los en el cas que es pugui subministrar una informació més completa que els avaluï.

Les espècies considerades en aquest informe són les que figuren a la «Lista de rarezas de les Balears» publi-

cada a l'*Anuari Ornitològic* de 1996, volum 11: 166.

MODIFICACIÓ DE LA LLISTA DE RARESES

A la vista de l'evolució recent produïda en l'acumulació de registres del gaig blau *Coracias garrulus*, l'estatus del qual a Balears ja sembla que és prou clar, el Comitè de Rarezes creu convenient retirar-la de la llista

d'espècies sotmeses a homologació. La retirada es farà a partir de 1998.

D'altra banda s'inclouen a la llista de rarezes cinc noves espècies que es mencionen per primera vegada a Balears, l'oca del camp *Anser fabalis*, ànnera d'ulls grocs *Bucephala clangula*, gavina de cames roses *Larus argentatus*, llambritja bengalí *Sterna bengalensis* i pinsà borroner *Pyrrhula pyrrhula*. En aquestes espècies, com a les altres, el Comitè admetrà a estudi registres de qualsevol any sempre que estiguin convenientment documentats.

PRESENTACIÓ DE L'INFORME

La llista sistemàtica que segueix s'ha elaborat d'acord amb els següents punts:

— S'inclouen les 97 espècies i 3 subespècies que estan considerades rarezes a Balears, de les quals 73 espècies i 3 subespècies han estat homologades alguna vegada, i només apareixen els registres, acceptats o no, del darrer informe de cada comitè.

— S'hi publiquen només dades considerades segures.

— La xifra entre parèntesis que figura a continuació del nom de l'espècie indica els registres/exemplars homologats ja pel Comitè: 1) d'anys anteriors a 1997; 2) de 1997.

— A cada registre les dades s'ordenen així: 1) illa; 2) localitat; 3) nombre d'auells observats; 4) edat i sexe, si es coneixen (per dades primaverals-estivals només s'expressa edat quan no es tracta de plomatge nupcial); 5) indicació sobre si l'auell ha estat caçat, trampejat o trobat mort, i si se conserva i on; també si es disposen de fotografies entre la documentació en poder del Comitè; 6) data/es; 7) observador/s, en general no més de tres.

— Si no s'indica altra cosa, les dates es refereixen sempre a l'any 1997.

— La seqüència taxonòmica seguida és la de VOOUS (*The List of Birds of the Western Palearctic*, 1978).

— Un breu comentari sobre cada espècie intenta situar les observacions en relació a allò que es coneix sobre l'estatus de l'espècie a les Balears, tenint en compte el que s'ha dit ja en informes anteriors i indicant al principi, entre parèntesis, l'àrea essencial de cria en el món.

La propietat de les dades contingudes en l'informe correspon als diferents observadors, que hauran de ser esmentats com a autors a la bibliografia, recomanant la referència següent: AUTORS/S en LÓPEZ-JURADO, C. 1998. «Rareses ornitològiques a Mallorca i Formentera. Informe de 1997». *Anuari Ornitològic de les Balears*, 1997. Vol. 12. GOB. Palma.

LLISTA DELS REGISTRES HOMOLOGATS

Gavia stellata

Cabussó petit (0/0, 0/0)

Gavia arctica

Cabussó (0/0, 0/0)

Gavia immer

Cabussó gros (0/0, 0/0)

Podiceps grisegena

Soterí gris (0/0, 0/0)

Puffinus gravis

Baldritja cap negre (0/0, 0/0)

Platalea alba

Becplaner africà (CR-SEO, 1995: 2/2, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Cygnus olor

Cigne menut (CR-SEO, 1995: 7/17, 0/0; Balears 1/8, 0/0).

Anser fabalis

Oca del camp (0/0, 1/1)

Mallorca, s'Albufera, un exemplar amb trets de la subespècie *rossicus*, observat en diverses ocasions entre el 4 i el 31 de gener (A. Stagg, G. Hearl, A. Robbins, P. Robbins, B. Ramis; M. Rebassa, C. Hoffman, F. Lillo, J. Sunyer, J.M. González; P. Vicens).

(Paleàrtic). Aquest és el primer registre homologat. Existeix un registre de la subespècie *A. f. fabalis* de MUNN (1931) a s'Albufera de Mallorca, el 5 de desembre de 1928. Més recentment, Bernis (1964) en localitza un exemplar caçat a Menorca i naturalitzat a la col·lecció del Sr. Mercadal (sense data). Finalment, hi ha un registre d'un exemplar a sa Porrassa (Mallorca) el gener de 1966 de L. Larsen i B. Brinkhoff (*in* BANNERMAN, 1983).

Anser albifrons

Oca carablanca (3/4, 0/0)

Branta leucopsis

Oca de galta blanca (0/0, 0/0)

Tadorna ferruginea

Ànnera canyella (CR-SEO, 1995: 26/55,
2/5; Balears 1/4, 0/0)

Anas discors

Sel·la alablava (CR-SEO, 1995: 20/23,
0/0; Balears 2/3, 0/0)

Marmaronetta angustirostris

Sel·la marbrenca (5/5, 2/14)

Mallorca, s'Albufera, una parella vista a partir del 28 d'abril, també se n'han vist 11 polls, des dels quals n'han arribat a volar 8 (P. Vicens). Vist un adult seguit d'11 polls el 7 de juny, i tres adults el 26 de juliol (J. Calatayud). Dos exemplars el 18 d'agost (M. Rebassa). Dos exemplars els dies 5 d'octubre i 22 de desembre (F.X. Garí, P.A. Garí).

(Paleàrtic). Les observacions que publicam fan referència a una parella que ha criat enguany a s'Albufera, per la qual cosa es consideren com a distintes observacions d'una mateixa parella reproductora amb la seva prole, llevat de l'observació de 3 adults, que es considera com un registre nou, conseqüentment en el comptador figuraran en total dos registres amb 14 aus homologades. Aquesta espècie és la segona vegada que cria accidentalment a Mallorca, l'anterior nidificació fou al Salobrar de Campos el 1967. El nombre de parelles reproductores a Espanya el 1997 fa de 161 parelles, repartides per la Comunitat Valenciana (117), Andalusia (43) i Balears (1) (MONTERO, 1997). El seu estatus a Balears és de migrant rar.

Aythya marila

Moretó cabussó (1/2, 0/0)

Clangula hyemalis

Ànnera glacial (2/3, 0/0)

Melanitta nigra

Negreta (4/6, 1/1)

Mallorca, Portocolom (Felanitx), una femella el tres de gener (P. Vicens).

(Amèrica del nord i est de Sibèria).

Hi ha un registre previ al Comitè publicat al *Anuari*, totes les observacions són hivernals amb un màxim de 4 exemplars, el primer registre és del 21 d'octubre i el darrer, del 18 de gener.

Melanitta fusca

Ànnera fosca (0/0, 0/0)

Bucephala clangula

Ànnera d'ulls grocs (0/0, 1/1)

Mallorca, s'Albufera, una femella adulta fotografiada a la depuradora, entre el 2 i 18 de desembre (G. Hearl, A. Stagg, M. Rebassa, P. Vicens), (vegeu-ne foto 1).

(Holàrtic). Nova espècie per a Balears. No apareix en la bibliografia llevat d'una observació a Mallorca de Barceló (1866) (in BANNERMAN, 1983), que molts d'autors qüestionen. Durant l'hivern la població europea s'extén àmpliament pel sud d'Europa fins assolir la costa nord del Mediterrani i les illes de Còrsega, Sardenya i Sicília, entre d'altres.

Circus macrourus

Arpella pàl·lida (CR-SEO, 1995: 3/3, 0/0; Balears 2/2, 0/0)

Aquila chrysaetos

Àguila reial (0/0, 0/0)

Hieraetus fasciatus

Àguila coabarrada (1/1, 0/0)

Falco columbarius

Esmerla (12/12, 0/0)

Foto 1. Ànnera d'ulls grocs *Bucephala clangula* (Goldeneye). S'Albufera de Mallorca, femella adulta, desembre 1997. Foto: Arthur Stagg.

Falco biarmicus

Falcó llaner (0/0, 0/0)

Porzana parva

Rasclotó (0/0, 1/1)

Mallorca, s'Albufera, una femella adulta, el 2 de març (P. Vicens).

(Paleàrtic). Primer registre homologat. Hi ha publicadess a l'Anuari tres observacions prèvies al Comitè, una el març del 1989 i del 1990 una l'abril i l'altra, l'agost, i, a Menorca, n'hi ha un exemplar capturat per a anellament l'octubre de 1994. Hi ha dades d'hivernada d'un exemplar a l'Albufera des Grau (Menorca), en desembre de 1974 (MUNTANER, 1984). El seu estatus és de migrant rar, i hivernant accidental a les Balears.

Porzana pusilla

Rasclot petit (1/1, 0/0)

Crex crex

Guàtlera maresa (1/1, 0/0)

Turnix sylvatica

Guàtlera andalusa (0/0, 0/0)

Glareola nordmanni

Guàtlereta d'ala negra (CR-SEO, 1995: 1/1, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Charadrius morinellus

Fuell de collar (3/5, 1/2)

Mallorca, s'Albufera, 2 exemplars en plomatge hivernal el 25 de setembre (M. Rebassa, A. Stagg i G. Hearl).

(Paleàrtic nord i mitjà, Neàrtic nord-oest). Migrant presaharià que hiverna, des de setembre a abril, en una estreta zona des del Marroc a Iran. Ja són 13 els registres publicats a l'Anuari (5 ex./abril, 2 ex./agost, 5 ex./setembre, 1 ex./octubre), que ens suggereixen que

es tracta d'un migrant irregular a Balears.

Calidris melanotos

Corriol pectoral (CR-SEO, 1995: 61/68, 5/6; Balears 2/3, 1/1)

1995:

Mallorca, Parc Natural de s'Albufera, un exemplar el 15 d'octubre (R. Follows i G. Hearl).

(Amèrica del nord). Tercer registre a les Balears (DE JUANA, 1997).

Calidris maritima

Corriol fosc (0/0, 0/0)

Tryngites subruficollis

Corriol rogenç (CR-SEO, 1995: 13/14, 2/2; Balears 0/0, 1/1)

1995:

Mallorca, badia de Pollença, un exemplar el 13 d'octubre (P.M. Hill y J.M. Mottishaw).

(Amèrica del nord). Aquí s'inclou el primer registre a Balears (DE JUANA, 1997).

Gallinago media

Cegall reial (CR-SEO, 1995: 4/6, 0/0; Balears 4/6, 0/0)

Tringa melanoleuca

Camagroga gros (CR-SEO, 1995: 2/2, 1/1; Balears 0/0, 1/1)

1995:

Mallorca, Salobrar de Campos, un exemplar de primer estiu, n'hi ha fotografies, almenys entre el 16 d'abril i el 29 de juny (D. Dunford i família; P.J. Garcias; G. Hearl; C. Gibson; M. Graf i B. Russow; W.J. Ransdale i C. Gibbard; M. Rebassa; A. Stagg).

(Amèrica del nord). Un registre que marca el rècord de descripcions (un total de vuit) d'una mateixa au rebudes en el nostre comitè. És el primer per a

les Balears i, que sapiguem, també la primera a l'entorn mediterrani europeu. Per al conjunt d'Espanya és el tercer, després d'una de peninsular i una altra de canària (DE JUANA, 1997). A l'*Anuari Ornitològic de les Balears, 1996*, volum 11: 41-44, hi ha una nota breu amb una fotografia de P. Garcias.

Tringa flavipes

Camagroga (CR-SEO, 1995: 14/14, 2/2; Balears 1/1, 0/0)

Xenus cinereus

Xivitona cendrosa (CR-SEO, 1995: 14/14, 1/2; Balears 2/2, 0/0)

Micropalama himantopus

Corriol camallarga (CR-SEO, 1995: 1/1, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Phalaropus tricolor

Escuraflascons de Wilson (CR-SEO, 1995: 6/6, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

1985:

Mallorca, Salobrar de Campos, adult hivernal, 2 d'octubre (E. Jackson i altres).

(Amèrica del nord). Data ja antiga, d'un any en què també es va veure una au a la Península (Sanlúcar de Barrameda, 1 de desembre). És l'únic que coneixem referent a les Illes Balears. Sorpren molt que, havent-ne registres homologats cada any durant el període 1983-1989, no se n'hagi produït cap de posterior (DE JUANA, 1997).

Phalaropus lobatus

Escuraflascons (2/2, 0/0)

Stercorarius parasiticus

Paràsit (3/3, 1/1)

Mallorca, s'Albufera, un de juvenil de fase clara, vist del 28 de setembre fins al 20 de novembre, n'hi ha una fotografia

Foto 2. Paràsit *Stercorarius parasiticus* (Arctic Skua). S'Albufera de Mallorca, juvenil, novembre 1997. Foto: Bernat Ramis.

Foto 3. Llambritja bengalí *Sterna bengalensis* (Lesser Crested Tern). S'Albufera de Mallorca, adult, agost 1997. Foto: Bernat Ramis.

(A. Stagg, G. Hearl; B. Ramis), (vegeu-ne foto 2).

(Paleàrtic). Quarta homologació. A l'*Anuari*, hi ha publicat un registre previ al Comitè, les observacions per mesos: abril(1), maig(2), octubre(1). El seu estatus a Balears és de migrant accidental.

Stercorarius longicaudus

Paràsit coallarga (CR-SEO, 1995: 17/24, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Larus canus

Gavina cendrosa (5/6, 0/0)

Larus argentatus

Gavina de cames roses (0/0, 1/1)

Mallorca, s'Albufera, un adult el 7 d'octubre (E. Hirschfeld).

(Paleàrtic). Primer registre homologat per aquest Comitè. A causa de la falta de diferenciació, fins fa poc, entre la gavina de cames grogues *L. cachinnans* i aquesta espècie, no disposam de dades concretes. A l'*Anuari* es va començar a separar aquestes espècies, en el volum 3 corresponent a 1988. Espècie escassíssima al llevant peninsular, és possible que la seva presència passi desapercibuda entre els milers de *L. cachinnans*.

Larus marinus

Gavinot (0/0, 0/0)

Sterna caspia

Llambritja becvermell (3/3, 0/0)

Sterna bengalensis

Llambritja bengalí (0/0, 1/1)

Mallorca, s'Albufera, se'n fotografia un d'adult en plomatge estival, el 16 d'agost (A. Stagg, E. O'Hara, B. Ramis), (vegeu-ne foto 3).

(*S.b. emigrata*: Mediterrani). Nova espècie per a Balears. Intent de cria d'1 o 2 parelles, i, a vegades amb la formació de parella mixta amb la llambritja becllarg, al Delta de l'Ebre, del Po (Itàlia) i recentment a l'Albufera de València. Per la data correspon al pas postnupcial entre agost i octubre, quan surt a l'Atlàntic per l'estret de Gibraltar, cap a l'àrea d'hivernada situada a Senegal, Gàmbia i fins a Nigèria.

Uria aalge

Pingdai de bec prim (0/0, 0/0)

Columba oenas

Xixell (0/0, 0/0)

Clamator glandarius

Cucui reial (2/2, 0/0)

Coccyzus americanus

Cucui becgroc (CR-SEO, 1995: 1/1, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Athene noctua

Miula (2/2, 1/1)

Mallorca, sa Vileta (Palma), escoltes d'un exemplar contestant el reclam de casset, els dies 3 i 19 de juliol (X. Gassó, X. Gari).

(Paleàrtic). Tercer registre homologat. A Balears és un visitant excepcional durant l'hivern.

Caprimulgus ruficollis

Siboc (2/2, 0/0)

Coracias garrulus

Gaig blau (8/8, 3/3)

Cabrera, Can Feliu, un exemplar el 20 d'abril (J. Bonnin, J.M. González).

Mallorca, Lluçmajor, un exemplar el 3 de maig (M.A. Reus).

Sa comuna de Lloret, un adult el 4 de maig (Ll. Roig).

(Paleàrtic). Publicades a l'*Anuari*, hi ha disset observacions de les Balears, des de 1985 a 1996, sempre d'un exemplar, totes en primavera i estiu. La primera observació és del 25 d'abril i la darrera, del 26 d'agost. El seu estatus a Balears és de migrant rar.

Calandrella rufescens

Terrotot de prat (1/2, 0/0)

Lullula arborea

Cotoliu (1/1, 0/0)

Ammomanes cincturus

Terrotot cuabarrat (CR-SEO, 1995: 2/2, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Anthus richardi (abans titina grossa *A. novaeseelandiae*)

Titina de Richard (CR-SEO, 1995: 14/37, 9/37; Balears 5/9, 2/6)

1995:

Mallorca, Albufereta de Pollença, tres, probablement l'exemplar de novembre de 1994 (*Ardeola*, 43: 115) es veu de bell de nou el gener, mentre se'n controlen més endavant dues en diversos dies de febrer, tres del 7 al 27 de març, i ja un només en dates posteriors fins al 20 d'abril (G. Hearl; M. Rebassa Beltran i B. Ramis); tres, amb un el 3 d'octubre, dos el 14 d'octubre, tres del 15 al 18 d'octubre, dos el 19 d'octubre i un a partir de llavors i, almenys fins desembre (G. Hearl i A. Stagg; M. Rebassa Beltrán).

1994:

Mallorca, vegeu més amunt.

1992-1993:

Mallorca, Albufereta de Pollença, l'individu assenyalat per al període 14-25 de novembre de 1993 (*Ardeola*, 43: 115) s'observà ja l'11 del mateix mes (G. Hearl); dos, del 6 de novembre de 1992 al 14 de març de 1993, i almenys un des

del 10 d'octubre al 8 d'abril (M. Rebassa Beltrán; P. Vicens i Siquier; G. Hearl).

(Àsia central i est). Seguint la tendència actual (p. ex., Sibley i Monroe, 1990, i Svensson, 1996) el Comitè de Rareses ha acordat, en la seva darrera reunió, tractar a partir d'ara *Anthus richardi* com a espècie distinta d'*Anthus novaeseelandiae*. D'aquesta forma -la titina de Richard en sentit estricte, que hiverna al sud i sud-est d'Àsia- és la que arriba a Europa, en principi com a divagant, encara que en certa quantitat (Lewington, *et al.*, 1991). Aquí, a Espanya, els registres es remunten ja al segle passat (Bernis, 1966-1971) i s'arriba a considerar, fins i tot, que l'espècie hiverna de forma regular a àrees de l'extrem sud de la Península (Cramp, 1988).

Nova resulta, en canvi, la permanència hivernal a Mallorca, en què, per a l'Albufereta de Pollença, hi ha ja registres homologats cada hivern des de 1992-93 (d'acord amb Graham Hearl, una o dues aus es varen veure, fins i tot, en març i abril del 92, encara que no se n'arribà a fer una descripció) (DE JUANA, 1997).

Anthus hodgsoni

Titina d'esquena olivàcia (CR-SEO, 1995: 2/2, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Anthus petrosus

Titina d'aigua (3/3, 0/0)

Motacilla citreola

Titina citrí (CR-SEO, 1995: 8/8, 1/1; Balears 1/1, 0/0)

Cercotrichas galactotes

Coadreta (7/7, 2/2)

Cabrera, un exemplar el 15 de maig, capturat per a anellament i fotografiat (J.M. González, J.V. Lillo).

Mallorca, Port de Pollença, un exemplar el 21 de maig (S.J. Carter).

(Paleàrtic). Totes les observacions publicades corresponen a la primavera, el primer registre és del 9 d'abril i el darrer, del 20 de maig. L'estatus d'aquest migrant és d'accidental.

Oenanthe hispanica melano-leuca

Coablanca rossa subespècie occidental (CR-SEO, 1995: 1/1, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

1994:

Cabrera, mascle adult, trampejat per a anellament, n'hi ha fotografies, 6 de maig (J.M. González Mulet, J. Sunyer i M. Rebassa) (vegeu-ne foto 4).

(Nord-est d'Àfrica, sud d'Europa i sud-est d'Àsia). Aquesta és la primera ocasió en què s'assenyala a les Balears i a Espanya aquesta subespècie, que reemplaça *O. h. hispanica* a partir del sud d'Itàlia i els Balcans. Durant la migració primaveral -la nostra observació és de primers de maig- és comuna en el sud d'Argèlia i a Tunis, on, almenys a cap Bon, el seu pas assoleix un màxim a mitjans d'abril (Cramp, 1988), i també ha estat citada a l'este del Marroc -l'àrea més propera a nosaltres on ho ha estat- l'abril i l'agost (Heim de Balsac i Mayaud, 1962) (DE JUANA, 1997).

Oenanthe leucura

Mèl-lera coablanca (0/0, 0/0)

Locustella luscinioides

Boscaler (0/0, 0/0)

Acrocephalus paludicola

Boscarla d'aigua (0/0, 0/0)

Acrocephalus palustris

Boscarla menjamoscards (CR-SEO, 1995: 2/2, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Hippolais pallida

Bosqueta pàl·lida (10/13, 1/1)

Cabrera, se'n captura i fotografia un exemplar per a enllament el 26 de maig (J.M. González, J. Bonnin).

(Paleàrtic; Mediterrani). Totes les observacions del pas primaveral són en el mes de maig, en canvi en el pas postnupcial, més dilatat, la primera observació el 17 d'agost, i la darrera el 10 d'octubre. El seu estatus és de migrant escàs a Mallorca i les Pitiüses.

Sylvia hortensis

Busqueret emmascarat (4/4, 0/0)

Sylvia nisoria

Busqueret falcó-tortor (CR-SEO, 1995: 2/2, 0/0; Balears 2/2, 0/0)

Sylvia curruca

Busqueret xerraire (11/12, 1/1)

Cabrera, un jove trampejat per a anellament i fotografiat, 29 de setembre (J.M. González, F. Gordiola).

(Paleàrtic). Dos registres previs al Comitè. Totes les observacions publicades són del pas postnupcial. El primer registre és de l'11 de setembre i el darrer, del 15 d'octubre. El seu estatus és migrant rar a Mallorca i les Pitiüses.

Phylloscopus proregulus

Ull de bou reietó (CR-SEO, 1995: 1/1, 1/1; Balears 0/0, 1/1)

1995:

Mallorca, Vall de Mortitx (Pollença), un exemplar, 12 a 15 d'abril (E.M. Raynor i P.I. Raynor; G. Hearl; K. Wilkinson i R. Wilkinson).

(Centre, est i sud d'Àsia). Es tracta del segon registre espanyol i, com el primer, que s'esdevingué a Cazorla (Jaén), és del mes d'abril. Sorpren que aquesta au divagant siberiana que, típicament, arriba a Europa durant la tardor, es regis-

Foto 4. Coablanca rossa subespècie occidental *Oenanthe hispanica melanoleuca* (Black-eared Wheatear race *melanoleuca*). Cabrera, mascle adult, maig 1994. Foto: Josep Sunyer.

Foto 5. Ull de bou dues retxes *Phylloscopus inornatus* (Yellow-browed Warbler). Cabrera, octubre 1995. Foto: Jaume Bonnín.

tardor, es registri en aquestes dates tan primerenques. Atès això, no és d'estranyar que l'exemplar de l'observació cantàs freqüentment (DE JUANA, 1997).

Phylloscopus inornatus

Ull de bou de dues retxes (CR-SEO, 1995: 10/10, 2/2; Balears 4/4, 2/2)

1995:

Cabrera, un exemplar agafat per a anellament, n'hi ha fotografies, 11 a 13 d'octubre (M. Rebassa Beltrán, G. Gargallo, J. Bonnin i X. Lillo) (vegeu-ne foto 5); exemplar que mostra trets de la subespècie *P. inornatus inornatus*, 8 de desembre (M. Rebassa Beltrán).

(Nord i est de Sibèria i Àsia central). N'hi ha més registres a les Balears que a la Península. (DE JUANA, 1997).

Phylloscopus collybita tristis

Ull de bou, subespècie Sibèria (CR-SEO, 1995: 7/7, 2/2; Balears 1/1, 0/0)

Ficedula parva

Menjamosques barbaroja (CR-SEO, 1995: 10/10, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Ficedula albicollis

Menjamosques de collar (CR-SEO, 1995: 12/12, 1/1; Balears 9/9, 0/0)

Parus ater

Ferrerico petit (1/1, 0/0)

Tichodroma muraria

Pela-roques (0/0, 0/0)

Lanius collurio

Capsigrany d'esquena rotja (18/22, 1/1)

Cabrera, una femella el 23 de maig, capturada per a anellament i fotografada (J.M. González, J. Bonnin) (vegeu-ne foto 6).

(Paleàrtic). Amb aquesta ja són dotze observacions del pas prenupcial, primera dada el 4 de maig i darrera 1 juny. I set registres del pas postnupcial, el primer és del 13 de setembre i el darrer, del 20 d'octubre. El seu estatus a les Balears és de migrant rar irregular.

Lanius minor

Capsigrany gris petit (0/0, 0/0)

Lanius excubitor

Capsigrany reial (4/4, 0/0)

1996:

Formentera, la Mola, un exemplar capturat per a anellament el 14 de març (S. Wijk).

(Holàrtic). Quart registre, dos en el pas prenupcial (febrer i març) i uns altres dos en el postnupcial (agost i setembre). El seu estatus és hivernant i migrant rar irregular a les Balears.

Lanius senator niloticus

Capsigrany, subespècie asiàtica (CR-SEO, 1995: 1/1, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Lanius nubicus

Capsigrany emmascarat (CR-SEO, 1995: 1/1, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Pyrhocorax graculus

Gralla de bec groc (0/0, 0/0)

Pyrhocorax pyrrhocorax

Gralla de bec vermell (3/6, 0/0)

Corvus monedula

Gralla (0/0, 0/0)

Corvus frugilegus

Gralla pelada (0/0, 0/0)

Corvus corone

Corb foraster (0/0, 0/0)

Foto 6. Capsigrany d'esquena rotja *Lanius collurio* (Red-backed Shrike). Cabrera, femella, maig 1997. Foto: Juan Miguel González.

Foto 7. Pinsà trompeter *Bucanetes githagineus* (Trumpeter Finch). Cap de ses Salines (Santanyi), maig 1997. Foto: Paul Gale.

Sturnus unicolor

Estornell negre (3/3, 0/0)

Passer hispaniolensis

Gorrió foraster (4/5, 0/0)

Montifringilla nivalis

Gorrió d'ala blanca (7/11, 0/0)

Serinus citrinella

Verderol menut (2/2, 1/1)

Dragonera, se'n captura i fotografia un jove per a anellament el 30 d' octubre (J.M. González, E. Ramos, G. Daviu).

(Palèartic: Europa meridional).

Tercer registre homologat. Las dues observacions anteriors foren a Mallorca, del 29 de març al 18 de juny i del 17 d'agost al 17 de setembre. El seu estatus a les Balears és d'accidental.

Carduelis flammea

Passerell golanegre (CR-SEO, 1995: 2/2, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Bucanetes githagineus

Pinsà trompeter (1/1, 3/3)

Mallorca, cap de ses Salines (Santanyí), un exemplar el 3 de maig, i fotografiat (P. Gale), (vegeu-ne foto 7).

Cabrera, un mascle el 15 de maig, trampejat per a anellament i fotografiat (J.M. González, J.V. Lillo). Un mascle capturat per a anellament el 22 de maig (J. Bonnin, J.M. González).

(Paleàrtic: Canàries, nord d'Àfrica, sud d'Almeria, Orient Pròxim, Pakistan i l'Índia). Ja són quatre els registres homologats d'aquesta au estepària pròpia del nord d'Àfrica i d'Àsia occidental, que ha establert una població nidificant a les províncies d'Almeria i Múrcia, i és en fase d'expansió, a través del litoral.

Carpodacus erythrinus

Pinsà carminat (CR-SEO, 1995: 7/7, 4/4; Balears 4/4, 3/3)

1995:

Cabrera, un exemplar de primer any, trampejat per a anellament. N'hi ha una fotografia del 25 de setembre (J.M. González, J. Jurado, J. Ramis i M. Rebassa); una femella adulta, trampejada per a anellament. També n'hi ha una fotografia del 25 de setembre (J.M. González, J. Jurado, J. Ramis i M. Rebassa)

Formentera, La Mola, un exemplar de primer any, trampejat per a anellament, 14 de setembre, n'hi ha una fotografia (S. Costa Juan), (vegeu-ne foto 8).

(Euràsia). (DE JUANA, 1997). Més de la meitat dels registres d'Espanya corresponen a Balears, 5 a Cabrera, 1 a Dragonera i 1 a Formentera, tots ells en el pas de tardor, entre el 14 de setembre al 7 d'octubre.

Pyrrhula pyrrhula

Pinsà borroner (0/0, 1/1)

Cabrera, una femella trampejada per a anellament, n'hi ha una fotografia, el 15 de maig (J.M. González, J.V. Lillo), (vegeu-ne foto 9).

(Paleàrtic). Primer registre homologat. El registre més antic que coneixem és una femella observada per Munn durant diversos dies del mes d'abril de 1938, a Mallorca (*in* Bernis, 1958). Atès que freqüentment aquesta au s'importa a Balears, Bernis considera probable que la dada de Munn es referesqui a una fuga de captivitat. A Menorca n'hi ha un registre més recent, corresponent a dos mascles i tres femelles vistes al barranc de l'Aljandar el 6 de gener de 1977 observats per J. Rita i G. Orfila (*in* MUNTANER, 1984), Muntaner i Congost creuen que, tanto pel nombre i sexe dels exemplars com per l'època d'observa-

Foto 8. Pinsà carminat *Carpodacus erythrinus* (Scarlet Rosefinch). La Mola (Formentera),
jove de l'any, setembre 1995. Foto: Santiago Costa.

Foto 9. Pinsà borroner *Pyrrhula pyrrhula* (Bullfinch). Cabrera, femella, maig 1997. Foto: Juan
Miguel González.

ció, es devia tractar d'aus arribades a Menorca de forma natural.

Plectrophenax nivalis

Hortolà blanc (0/0, 0/0)

Emberiza citrinella

Hortolà groc (1/1, 0/0)

Emberiza cia

Hortolà negre (0/0, 1/2)

Mallorca, Coll de Bendinat (Calvià), dos exemplars el 5 de febrer (J.M. González).

(Paleàrtic). Primer registre homologat, catorze registres previs al Comitè, dels quals se'n capturen set per a anellament. Cinc al pas prenupcial, del 13 al 20 de març. Nou al pas postnupcial i d'hivernada, el primer registre és del 14 d'agost i el darrer, del 14 de desembre. Aquest hortolà es un migrador parcial, es desplaça a regions més baixes a l'hivern. A les Balears és un migrant i hivernant rar.

Emberiza pusilla

Hortolà petit (CR-SEO, 1995: 9/9, 2/2; Balears 2/2, 0/0)

Emberiza aureola

Hortolà caranegra (CR-SEO, 1995: 1/1, 1/1; Balears 0/0, 1/1)

1995:

Cabrera, un exemplar de primer any, trampejat per a anellament, n'hi ha una fotografia, del 4 a l'11 d'octubre (M. Rebassa, J.M. González, P. Garcias, X. Lillo i J. Bonnin) (vegeu-ne foto 10).

(Paleàrtic boreal, de Finlàndia a l'est d'Àsia). Segon registre homologat i primer per a les Balears. L'anterior correspon a Belchite (Saragossa) i és de novembre de 1987 (*Ardeola*, 37: 124 i 42: 111)(DE JUANA, 1997).

LLISTA DELS REGISTRES NO HOMOLOGATS

1995: CR-SEO:

Falco biarmicus. Falcó llaner: Formentera, cap de Barbaria, un exemplar, 26 de maig.

1996:

Falco columbarius. Esmerla: Formentera, la Mola, un exemplar el 23 de setembre.

Calidris maritima. Corriol fosc: Formentera, estany des Peix, un exemplar el 3 de gener.

1997:

Athene noctua. Miula: Mallorca, s'Albufera, escoltes d'un exemplar, els dies 5, 6 i 19 de febrer.

Coracias garrulus. Gaig blau: Mallorca, vall d'en March (Pollença), un exemplar vist des de mitjans de juliol a mitjans d'agost.

Acrocephalus paludicola. Boscarla d'aigua: Mallorca, Port de Pollença, un exemplar l'11 d'octubre.

Pyrhocorax graculus. Gralla de bec groc: Mallorca, Pollença, un exemplar el 17 d'abril.

BIBLIOGRAFIA

- BANNERMAN, D.A. i BANNERMAN, W.M. 1983. *The Birds of the Balearics*. Croom Helm Ltd. London, Canberra.
- BERNIS, F. 1964. La invernada y migración de nuestros ansares *Anser anser* y *Anser fabalis*. *Ardeola*, 9(2): 67-109.
- CRAMP, S. i SIMMONS, K.E.L. (Eds.) 1977. *The Birds of the Western Palearctic*, vol. I. Oxford University Press. Oxford.
- CRAMP, S. i SIMMONS, K.E.L. (Eds.) 1980. *The Birds of the Western Palearctic*, vol. II. Oxford University Press. Oxford.
- CRAMP, S. i SIMMONS, K.E.L. (Eds.) 1982. *The Birds of the Western Palearctic*, vol. III. Oxford University Press. Oxford.

Pàgina 217: la foto 10 no correspon a un horlolarà caranegre, sinó a un hortolà petit *Emberiza pusilla* (Little Bunting). Cabrera, jove de l'any octubre de 1996. Foto: Jaume Bonnín.

- CRAMP, S. (Ed.) 1985. *The Birds of the Western Palearctic*, vol. IV. Oxford University Press. Oxford.
- CRAMP, S. (Ed.) 1988. *The Birds of the Western Palearctic*, vol. V. Oxford University Press. Oxford.
- CRAMP, S. (Ed.) 1992. *The Birds of the Western Palearctic*, vol. VI. Oxford University Press. Oxford.
- CRAMP, S. i PERRINS, C.M. (Eds.) 1993. *The Birds of the Western Palearctic*, vol. VII. Oxford University Press. Oxford.
- DE JUANA, E. 1997. Observaciones de aves raras en España, Año 1995. *Ardeola*, 44(1): 119-141.
- DYMOND, J.N.; FRASSER, P.A. i GANTLETT, S.J.M. 1989. *Rare Birds in Britain and Ireland*. T. & A.D. Poyser. Calton.
- GRANT, P.J. 1986. *Gulls: A Guide to Identification*. Second edition. T & AD Poyser.
- HARRIS; SHIRIHAI i CHRISTIE, 1996. *The MacMillan Birder's Guide to European and Middle Eastern Birds*. Ed. MacMillan.
- HARRIS; TUCKER i VINICOMBE. 1990. *Bird identification*. Ed. MacMillan.
- JENNI, L. i WINKLER, R. 1994. *Moult and Ageing of European Passerines*. Academic Press. London.
- JONSSON, L. 1994. *Ocells d'Europa amb el Nord d'Àfrica i l'Orient Mitjà*. Edicions Omega, S.A., Barcelona.
- LEWINGTON, I; ALSTRÖM, P. i COLSTON, P. 1991. *A Field Guide to the Rare Birds of Britain and Europe*. Harper Collins Publishers. London.
- MALUQUER MALUQUER, S. 1971. La avifauna del delta del Ebro en primavera-verano. *Ardeola*, vol. esp.: 191-334.
- MONTERO, J.A. 1997. Cientos de aves envenenadas en el santuario de las cercetas pardilla. *Quercus* 141: 47.
- MUNTANER, J. i CONGOST, J. 1984. Avifauna de Menorca. *Treballs del Museu de Zoologia* 1: 51. Barcelona.
- MUNN, P. W. 1931. The birds of the Balearic Islands. *Novitates Zoologicae*, 37: 37-132.

PETERSON, R.; MOUNTFORT, G. i HOLLAM,
P.A.D. 1983. *Guía de Campo de las Aves
de España y de Europa*. 4a. Ed. Omega.
Barcelona.

PORTER, R.F.; WILLIS, I.; CHRISTENSEN, S. i
NIELSEN, B.P. 1994. *Rapaces europeas*,

guía para identificarlas en vuelo. Editorial
Perfils. Lleida.

SMITH, J. 1972. *The book of the birds*. Edit.
Wilians & Sons. London.

SVENSSON, L. 1992. *Identification Guide to
European Passerines*. 4a. edició. Stok-
holm: Svensson.

Foto 10. Hortolà caranegra *Emberiza aureola* (Yellow-breasted Bunting). Cabrera, jove de
l'any, octubre 1995. Foto: Juan Miguel González.